

EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

ČETVRTI ODJEL

ODLUKA

O DOPUŠTENOSTI

Aplikacija broj: 18478/08
Jusuf ALIBAŠIĆ
protiv Bosne i Hercegovine

Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući 29. marta 2011. godine u Vijeću u sastavu:

Nicolas Bratza, *predsjednik*
Lech Garlicki,
Ljiljana Mijović,
Sverre Erik Jebens,
Zdravka Kalaydjieva,
Nebojša Vučinić,
Vincent A. de Gaetano, *sudije*
i Lawrence Early, *registrar Odjela*

Uzimajući u obzir gore navedenu aplikaciju podnesenu 7. decembra 2007.,
Uzimajući u obzir izjašnjenja koja su dostavile strane,
Nakon vijećanja donio je slijedeću odluku:

ČINJENICE

Aplikant g. Jusuf Alibašić je državljanin Bosne i Hercegovine, rođen 1971. godine, živi u Goraždu. Vladu Bosne i Hercegovine (Vlada) zastupa zamjenica zastupnika gđa Z. Ibrahimović.

A. Okolnosti slučaja

Ovo je drugi slučaj koji je aplikant pokrenuo pred Sudom. Činjenice koje su relevantne za ovaj slučaj, kako su ih prezentirale strane, mogu se sažeti kako je niže navedeno.

S obzirom na pozadinu duševnih smetnji aplikanta, on je bio lišen poslovne sposobnosti i stavljen pod starateljstvo svoje polusestre 1998. godine. Od 21. juna 1999. do 16. juna 2006. bio je smješten na Forenzičko-psihijatrijskom odjelu zatvora

u Zenici u skladu sa relevantnim zakonima¹. U aplikantovom prvom slučaju, Sud je utvrdio da lišavanje slobode aplikanta u periodu od 1. septembra 2003. do 16. juna 2006. nije bilo „u skladu sa zakonom propisanom procedurom“ u smislu člana 5. stav 1. Konvencije jer je bio smješten na psihijatrijskom odjelu zatvora bez odluke nadležnog suda (vidjeti *Tokić i ostali protiv Bosne i Hercegovine*, br. 12455/04, 14140/05, 12906/06 i 26028/06 od 8. jula 2008). Aplikantu je dosuđen iznos od 15.000 eura na ime nematerijalne štete.

Dana 16. juna 2006. Centar za socijalni rad u Goraždu smjestio je aplikanta u Ustanovu za socijalno staranje Drin, a 20. januara 2010. u Ustanovu za socijalno staranje Duje, u skladu sa zakonima o socijalnom staranju². Dana 14. septembra 2010., Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrdio je da lišavanje aplikanta slobode nije bilo u skladu sa „zakonom propisanom procedurom“ u smislu člana 5. stav 1. Konvencije, pošto je bio smješten na Odjel psihijatrije bez odluke nadležnog suda. Ustavni sud je takođe utvrdio da je došlo do kršenja člana 5. stav 4. Konvencije zbog izostanka sudskog preispitivanja zakonitosti aplikantovog pritvaranja.

Dana 24. novembra 2010. nadležni građanski sud je konačno razmatrao slučaj aplikanta i donio je odluku da se aplikant ne može držati u Ustanovi za socijalno staranje Duje. Aplikant je pušten dana 31. januara 2011. godine.

PRITUŽBE

Aplikant se žalio na nezakonito upućivanje u domove za socijalno staranje Drin i Duje i na nedostatak djelotvornog domaćeg postupka koji bi mu dozvolio da ospori zakonitost takvog upućivanja u domove socijalnog staranja. Nadalje, aplikant je tvrdio da je namjeravao da se oženi, ali da mu domaći zakoni to nisu dozvoljavali. Aplikant se nije pozvao na neki određeni član Konvencije.

PRAVO

1. U pogledu smještaja na psihijatrijskom odjelu

Vlada je tvrdila da aplikant ne može više tvrditi da je žrtva u smislu člana 34. Konvencije. Aplikant nije osporavao ovaj argument.

¹ *Zakon o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama*, objavljen u „Službenim novinama FBiH“, broj 37/01, od 15. avgusta 2001, izmjene objavljene u „Službenim novinama FBiH“, broj 40/02, od 21. avgusta 2002; i *Zakon o vanparničnom postupku*, objavljen u „Službenim novinama FBiH“, broj 2/98, od 20. januara 1998, izmjene objavljene u „Službenim novinama FBiH“, broj 39/04, od 24. jula 2004 i broj 73/05, od 28. decembra 2005. godine.

² *Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom*, objavljen u „Službenim novinama FBiH“, broj 36/99, od 6. septembra 1999, izmjene objavljene u „Službenim novinama FBiH“, broj 54/04, od 16. oktobra 2004, broj 39/06 od 26. jula 2006 i broj 14/09, od 11. marta 2009; *Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom*, konsolidovana verzija ovog zakona objavljena je u „Službenim novinama Kantona Goražde“ broj 7/08, od 9. maja 2008. godine.

Sud podsjeća da u slučajevima kada domaće vlasti priznaju, bar u suštini, da postoji kršenje Konvencije i njihova odluka predstavlja odgovarajuću i dovoljnu naknadu, dotični aplikant ne može više tvrditi da je žrtva u smislu člana 34. Konvencije (vidjeti *Višnjevac protiv Bosne i Hercegovine* (dec.), br. 2333/04, od 24. oktobra 2006).

U predmetnom slučaju nije osporavano da je Ustavni sud odmah priznao navodno kršenje Konvencije i da je aplikant pušten na slobodu. Pošto aplikant nije uložio zahtjev kod Ustavnog suda za naknadu štete, Sud smatra da samo priznanje da postoji povreda predstavlja adekvatnu i dovoljnu naknadu u smislu člana 34. (vidjeti *Lukić protiv Bosne i Hercegovine* (dec.), br. 34379/03 od 18. novembra 2008).

U navedenim okolnostima, aplikant ne može više tvrditi da je žrtva navodne povrede. Iz gore navedenog proizlazi da je ova pritužba očito neosnovana u smislu značenja člana 35. stav 3. Konvencije i stoga se mora odbaciti u skladu sa članom 35. stav 4. Konvencije.

2. U pogledu prava na zaključenje braka

Pravilo vezano za iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova prema članu 35. stav 1. Konvencije traži da aplikanti prvo iskoriste sve pravne lijekove koje omogućuje domaći pravni sistem i tako ne dozvole da država odgovara pred Evropskim sudom za svoja djela i prije nego što je imala mogućnost da stvari dovede u red kroz vlastiti pravni sistem. Ovo pravilo se bazira na pretpostavci da domaći sistem pruža efikasan pravni lijek u odnosu na navodno kršenje. Kod pravnih sistema koji osiguravaju ustavnu zaštitu za ljudska prava, kao što je to slučaj u Bosni i Hercegovini, obaveza je oštećene strane da ispita opseg takve zaštite (vidjeti *Tokić i ostali*, gore citirano, tačka 59).

Sud je već ustanovio da apelacija Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine, u principu, predstavlja efikasan domaći pravni lijek u smislu člana 35. stav 1. Konvencije (vidjeti *Mirazović protiv Bosne i Hercegovine* (dec.), br. 13628/03 od 16. maja 2006). Aplikant nije iskoristio taj pravni lijek, niti je pokazao da je taj lijek bio neadekvatan ili nedjelotvoran u ovom konkretnom slučaju. Pored toga, Sud ne vidi postojanje nekih specijalnih okolnosti koje bi oslobodile aplikanta obaveze da iskoristi taj pravni lijek (vidjeti *Akdivar i ostali protiv Turske*, 16. septembar 1996., tačka 67. *Izvjestaja o presudama i odlukama 1996-IV*).

Prema tome, ova žalba se mora odbaciti u skladu sa članom 35. stav 1. i 4. Konvencije.

Iz gore navedenih razloga, Sud jednoglasno

Proglašava aplikaciju nedopuštenom.

Lawrence Early
Registar

Nicolas Bratza
Predsjednik